

Új számítógépek a Bolyainak

Svájcból érkezett az adomány

Fotó: Nagy Tibor

Tizenhét számítógéppel gazdagodott tegnap a Bolyai Farkas Elméleti Líceum fiziklaboratóriuma. A részletekről Szathmáry Zsolt, a Bolyai Kollégium Alapítvány képviselője tájékoztatott.

Nagy Székely Ildikó

Az ajándék Svájcából, egy ott élő bolyais öregdiák, Lukács Ottó közbenjárására érkezett,

a Bolyai Kollégium Alapítvány közvetítésével. Az utóbbi két hónapban ez már a második svájci adomány. Nemrég egy egész számítógépparkkal bővült a Bolyai liceum infrastruktúrája, a számítógépek mellett óriáskivetítők és 120 szék is az iskola birtokába került – tudtuk meg Szathmáry Zsolttól.

A Bolyai Kollégium Alapítvány illetékeise azt is elmondta, hogy a szervezet az elkövetkezők-

ben tovább támogatja a tanintézetben zajló oktatás minőségének emelését, ugyanakkor – mint ismeretes – szívügyük a bolyais sportpálya felújítása. Ezt a célt szolgálja a Vásárhelyi Forgatótag részeként szombaton megrendezésre kerülő Bolyai-olimpia, amelynek során sportversenyekre és bemutatókra, kerekasztal-beszélgetésekre, illetve a Fuss egy kört a Bolyaiért! nevével (Folytatás a 2. oldalon)

Ember és állat együttélése, harmóniája

Nem lehet szőnyeg alá söpörni egy kategória azon jogos igényét, hogy olyan parkokat jelöljenek ki számukra, ahol a házi kedvenc biztonságban szaladgálhat póráz nélkül is, a tulajdonos pedig felügyel rá, ugyanakkor, természetesen, felelősséggel tartozik környezetének tisztán tartásáért, és civilizált kutya tartóként összegyűjti az állati ürülékét.

5.

Üzenet Bajáról

Vásárhely számos testvérvárosa közül Baján adták a kezembe a Bajai Honpolgár című honismereti és kulturális havilapot, melynek összevont nyári száma teljes egészében Vásárhelyről szól. A bajaiak csodálkozva lapozgatták, számomra meg egy ismert-rég ismert album nyílt fel.

6.

Amire rááll a gyűjtő szeme

A fémek iránti, gyermekkorom óta tartó vonzódásom miatt nagy-nagy kíváncsisággal érkeztem hétfőn este dr. Madaras Sándor idegsebész főorvos kiállítására, ahol nem remélt meglepetések értek.

7.

Emlékező alkotók – erdélyi életutak

Kedei Zoltán Vár-lak-beli műtermében találkoztunk augusztus 18-án ismét. Ötvös József vártemplomi lelkes-esperes, az Új Kezdet című református kiadvány felelős szerkesztője, közíró és Kiss Székely Zoltán költő-tanár, közíró voltak a vendégeink.

9.

MAROS MEGYEI TANÁCS
MUSEUL JUDETEAN MURES MAROS MEGYEI MUZEUM
SZÉPMŰVELÉSI MUSEUM

ÁRKÁDIA SZÍNEI
ZICHIY
RÉMEKMŰVEK A BUDAPESTI SZÉPMŰVÉSZETI MŰZEUM ZICHIY-GYŰJTEMÉNYÉBŐL

2017
19.05.27.08

MŰVÉSZETI MŰZSEIM KULTURÁLIS MŰZSEIM
Művészeti Műzseim Kultúrális Műzseim
Művészeti Műzseim

Zajlik a pótérettségi írásbelik hete

Nagy Székely Ildikó

Ezen a héten zajlik a pótérettségi diákpróbalóbb része, az írásbeli vizsgák sorozata. A megmérettetésre országos szinten 39.435 fiatal iratkozott be, többségük – 24.690 – idén végezte középiskolai tanulmányait.

A Maros megyei pótérettségizőkről *Camelia Irimie-Matei*, a megyei tanfelügyelőség szóvivőjét kérdeztük.

Megyéinkben összesen 1194 diák jelentkezett pótérettségire, vizsgáztatásuk a marosvásárhelyi Transilvania Gazdasági Kollégiumban, a Gheorghe Șincai szakközépiskolában, a szászrégeni Lucian Blaga és a dicsőszentmártoni szakközépiskolában zajlik. A diákoknak csak elmaradt, illetve sikertelen vizsgáikat kell letenniük.

A hétfői első megmérettetésre, a román írásbelire 746-an jelentkeztek, közülük 610-en vettek részt a vizsgán, 136-an hiányoztak. Csalási kísérlet miatt egyetlen diákot tettek ki a vizsgáról, az illető a szászrégeni tanintézetben próbált segédanyaghoz folyamodni.

A keddi anyanyelvvizsgára 136 diák iratkozott be, 29-en nem jelentek meg. Ezen a megmérettetésen egy diák sem követett el szabálysértést. Tegnap a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból bizonyíthaták tudásukat a pótérettségizők. 668 jelentkezőből 506-an jelentek meg a vizsgateremben – tájékoztatott a megyei tanfelügyelőség szóvivője.

Ma a választott tantárgyból vizsgáznak a diákok, ezt követően pedig péntektől jövő hét csütörtökéig, azaz augusztus 25–31. között a szóbeli vizsgák zajlanak. Az ideiglenes eredményeket szeptember elsején, a fellebbezések utáni végső vizsgajegyeket 6-án függesztik ki.

Aktuális

Nem nyugszanak

Benedek István

Ezúttal a pénzügyi felügyelet adott ki egy cáfoló közleményt, miszerint nem akarják bántani a kötelező magánnyugdíjalapokat. Gazdasági hírportálokon terjedt el nem sokkal korábban a hír, hogy a kormány mégiscsak arra törekszik, hogy kezet tegyen ezek vagyona. Mert jobbra nem képes.

A gazdasági média egy találkozóról kapott hírt, ahol a pénzügyi felügyelet mellett egyéb hatóságokkal is tárgyalt az a pénzügyminiszter, aki még a parlamenti meghallgatása napján szövegezte el magát, hogy államosítaná ezeket az alapokat. Névtelen forrásból derült ki, hogy most ezekbe az alapokba a társadalombiztosítási járulékból befolyó összeget kurtítanák meg. Így is el lehet lehetetleníteni a működésüket, aztán magyar vagy lengyel példára jöhet a felszámolás. Hogy komolyan törik ezen a fejüket illetékesek, arra az a bizonyíték, hogy a névtelen forrásból kiszivárgó információkra órákon belül érkezett a cáfolat.

Semmi kétség, hogy a kormány szívesen kezet tenne az alapokban felhalmozódott több mint 35 milliárd lejre, mert a tengernyi ígéretet nehéz betartani. Pillanatnyilag konkrétan nem sok pénzt látta a dologból, mert az alapok beruházásai túlnyomórészt államkötvényekben vannak, tehát legjobb esetben az államadósság csökkenne egy ilyen lépéssel, hogy aztán lehessen újabb hiteleket felvenni kenyérré a cirkusz mellé az ezzel jól tartható választóknak.

A szakértelemről eddig nem sokat villantó pénzügyér, ahol teheti, szapulja is az alapkezelőket, (Folytatás a 3. oldalon)

GGGGG.CGGGG

AUGUSZTUS

24., csütörtök
A Nap kel
6 óra 31 perckor,
lenyugszik
20 óra 17 perckor.
Az év 236. napja,
hátravan 129 nap.

IDŐJÁRÁS

Napos idő
Hőmérséklet:
max. 24°C
min. 8°C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Nyárádkarácson Községi Napok

Augusztus 26–27-én, szombaton és vasárnap a csibai iskola udvarán községi napokat tartanak. Szombaton 16 órától a helyi fiatal tehetségek bemutatkozása, futballmérkőzés és könnyűzene szórakoztatja a jelenlévőket. Vasárnap 11 órától szabadtéri istentisztelet lesz, melynek keretében az újbúzacsenge ünnepe alkalmával úrvacsoraosztásra is sor kerül. Ezt követően keresztény ifjúsági zene, 12.30 órától köszöntések, ebéd, 15 órától a község néptánc csoportjai lépnek fel: a Somvirág és Kalangya, majd Ábrám Tibor és népi zenekara játszik. 17 órától a Csillagfény néptánc csoport, 18 órától változatos stílusú zenével a Pentha-Chord együttes szórakoztatja az egybegyűlteket, 19 órától Szilágyi Sándor és Miklós Szilvia, befejezőként pedig Csabcsu Jr. és Betty popzenéjére szórakozhatnak a jelenlévők. Szeretettel várnak mindenkit – áll a Ferenczi György polgármester kézzelírt felhívásában.

Ötvenévesek találkozója Magyarorsáron

Augusztus 27-én megrendezésre kerül a magyarsárosi 50 évesek kortárstalálkozója, melyre szeretettel várják az egykori tanárokat, lelkioktatókat és minden 50 éves kortársat. A szervezők által szerkesztőségünkhöz eljuttatott program szerint 8.30 órától találkozó a templomnál, 9 órakor osztályfőnöki óra az iskolában, 11 órakor istentisztelet, 13.30 órakor ünnepi ebéd lesz a Stejaru vendéglőben.

Futóbiciklik óvodáknak

A Maroszéki Községi Alapítvány pályázatot hirdet futóbiciklik és kellekék beszerzésére. Jelentkezhet minden marosvásárhelyi székhelyű óvoda vagy szervezet, valamint olyan alapítványok, amelyek egy bizonyos óvoda működését támogatják. A pályázat leadási határideje augusztus 30. További információkért Gál Sándor ügyvezető igazgatóval kell felvenni a kapcsolatot a galsandor@fcmures.org e-mail-címen vagy a 0747-865-096-os mobilszámmon.

Sajtmustra a gazdanapon

Szeptember 2–3-án a mikházi Csűrészínházban hatodik alkalommal szervezi meg a nemzetközi gazdanapot a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének Maros szervezete. A szakmai és kulturális rendezvényeken, népművészeti, kézműves-, mezőgazdasági gépek kiállításán és állatmúzeumán kívül az idei gazdanap különlegessége, hogy először rendeznek sajtversenyt, amelyre legkésőbb augusztus 29-ig lehet jelentkezni az RMGE Maros székházában legtöbb háromféle sajtjal.

AWAKE fesztivál a Teleki-kastélyban

Szeptember 1–3. között a geryeszegi Teleki-kastélyban rendezik az AWAKE fesztivált, mely azt tűzte ki céljává, hogy a lehető legváltozatosabb élményeket nyújtsa közönsége számára. Nemcsak a zenére koncentrálnak, hanem a művészetek és a természet harmóniájára is hangsúlyt fektetnek, így a Teleki-birtokon lesznek installációk, filmvetítések, interaktív színházi játékok, spoken word poetry ülések. A program alakulását az érdeklődők a www.awakefestival.ro internetes elérhetőségen követhetik. Jegyek a www.eventim.ro oldalon rendelhetők.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroksa

Isten éltesse!

Ma BERTALAN, holnap LAJOS és PATRÍCIA napja. LAJOS: ófrancia eredetű, germán közvetítéssel hozzánk érkezett név, jelentése: hírnév + háború. PATRÍCIA: latin eredetű, jelentése: római nemesnek született hölgy.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2017. augusztus 23.

1 EUR	4,5873
1 USD	3,8951
100 HUF	1,5118
1 g ARANY	161,1407

Svájcban érkezett az adomány

(Folytatás az 1. oldalról)

adománygyűjtő akcióra is sor kerül. A beszélgetéseken egykori és mai élsportolók vesznek részt, 16 órától Veres Amarilla magyarországi kerekesszékes vívó paralimpikonnal találkozhatnak az érdeklődők. A sportpályára fordítják

idén a „forgatagos” karkötők értékesítéséből begyűlt pénzt is. Szathmáry Zsolttól megtudtuk, hogy a tervezett 50 ezer eurónak eddig majdnem a fele gyűlt össze, és reményeik szerint az első alkalommal megrendezésre kerülő boljais sportnap után a hiányzó összeg is meglesz.

Kisebbereteket „kozmetikáznak” Szováton

– Sajátos ez a mi városunk, nincs főtere, de reméljük, idővel az is lesz: kisebb tereink vannak, amelyeket a lakosság rendelkezésére kell bocsátani – mondta Fülöp László Zsolt, Szováta polgármestere.

Mózes Edith

A kisebb terek egyike az úgynevezett placc, a Penny üzletház előtti körforgalom mellett. Ezt a tavaly újrakövezték, rendbe tették, az idén megérkeztek a „bútorok”: padok, szemeteskosarak, virágcserepek, és még egy kis csobogót is sikerült felállítani.

Ugyanakkor a tömbház oldalát is felfrissítették a földszinten működő szövetkezzel karöltve. Ezt a városvezető szerint mind a lakosság, mind a vendégek pozitívan értékelik.

– Ehhez hasonló terek még vannak a városban, olyanok, amelyek mellett napirenden elmegyünk, de sajnos, nem vesszük észre őket. A tömbházak között vannak olyan zöldövezetek, amelyeket garázsok vesznek körül, eléggé elhanyagoltak; az a tapasztalat, hogy a rendezett környezet rendes embereket vonz, az elhanyagolt, rendezetlen pedig elhanyagoltakat. Ezeket a területeket is sorra vesszük és kissé „kikozmetikázzuk” – ígérte Fülöp László.

A lakónegyedekkel kapcsolatosan két terv készült, tudtuk meg. Van két központi kazánházuk, amelyek régebb a

két nagy negyednek – Eminescu és Petőfi – a fűtését biztosították. Mivel a rendszerváltást követő években a központi fűtés megszűnt, üresen állnak.

A kazánházak egyikében az önkormányzat az idősek nappali központját szeretné kialakítani, a másikban pedig egy multifunkcionális tornatermet.

„Annak ellenére, hogy Szováton van sportcsarnok, nagy igény van a kisebb termekre, amelyekben zumba, kangoo tánc zajlana, illetve babatornának is helyet adhatna. Ezek a tervek készen vannak, és remélem, ha hamarabb nem, de jövő ilyenkorra bár az egyik elkészül” – mondta el lapunknak a városvezető.

Kopjafát adományoztak Csákvárnak

A múlt hét végén kopjafát állítottak a makfalvi Csákváron. Az erdőszentgyörgyi Szabó György mester munkáját

egy tizennégy fős küldöttség vitte és állította fel a nemzeti ünnep alkalmából az anyaországban.

Tizennégy fős küldöttség vitte a kopjafát Csákvárra. Fotó: facebook.com

A csoport szombaton részt vett a közeli Gyöngyöshalászon az új kenyér ünnepén, vasárnap pedig közösen vettek úrvacsorát a csákváriakkal, ugyanis a két település református gyülekezetei is testvéri kapcsolatot tartanak fenn. Ezt követően a városi ünnepi rendezvényeken vettek részt, amelynek keretében leplezték és megszentelték a kopjafát. Az oszlop székely keresztet, napot, holdat, földet és buzogányt hordoz magán, ez utóbbit mint az erő és összetartozás jelképét. Az oszlop alsó részére sokatmondóan azt vésték rá: „Minden magyar felelős minden magyarért”.

A két település a tavalyi Székely majálison írt alá testvértelepülési szerződést Makfalván, a küllőmentiek azóta most látogattak először Csákvárra, a barátság és összetartozás jeléül ajándékozták a kopjafát a városnak, amely az öt megillető helyen, a település központi részén került felállításra – tudtuk meg Vass Imre makfalvi polgármestertől. (gligor)

RENDEZVÉNYEK

Ügyes kezek hete Nyárádszentbenedeken

Augusztus 25-éig várják az érdeklődőket Nyárádszentbenedeken az elemi iskolában gyerekek, ifjak és hölgyek számára szervezett nyári kézművestáborba. A háromnapos foglalkoztatást kis ünneppel zárják holnap, pénteken, gyöngyfüzés, papírmunkák, ostarfonás, willing szerepel a programban. Bővebb felvilágosítással a 0751-344-120-as telefonszámon Nám Emese tanítónő szolgál.

Üstnyi szeretet a Ligetben

A Telefonos Szeretetszolgálat karitatív kezdeményezése Üstnyi szeretet elnevezéssel ma kezdődik és vasárnapig tart a Ligetben a Vásárhelyi Forgatag keretében. A cél 2.000 üveg szilvalekvár elkészíté-

tése, amit élelmiszer-csomagokban juttatnak majd el a rászorulóknak. A helyszínen adományokat fogadnak a lekvár elkészítéséhez, a gyermektáboroztatáshoz, illetve a Szeretetszolgálat működéséhez.

Játszani várják a gyerekeket

Augusztusban minden hétfőn 11–14 óra között a Forradalom (Revolúției) utca 45. szám alatt 6–12 éves gyerekeket várnak játszódélelőttökre. A Játéktár foglalkozásaira jelentkezni kell, mivel a helyek száma korlátozott. A foglalkozás ingyenes, a résztvevők szüleinek a Játéktárra szánt adományait köszönettel fogadják. A Játéktárat az RMDSZ Nőszervezet marosvásárhelyi szervezete és a Divers által működtetett Női Akadémia hozta létre azzal a céllal, hogy készségeket és személyiséget fejlesztő játékokat biztosítsanak a közösség gyermekei számára. Októbertől a játékok kikölcsönözhetőek.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Magyar kutatók új térképe a betegségek kapcsolatairól

Négy magyar kutatócsoport összefogásával, egy hatalmas egészségügyi adatbázis elemzésével új, olykor meglepő kapcsolatokat mutattak ki ismert betegségek megjelenése között a kutatók.

Kóros elhízás, depresszió és cukorbetegség, migrén és irritábilis bél szindróma – a most közzétett térkép sokat segíthet a komplex betegségek biológiai hátterének megértésében, de hozzájárulhat a precíziós medicina és személyre szabott orvoslás fejlődéséhez is – olvasható a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) közleményében.

Mint írják, közismert jelenség, hogy egyes betegségekhez gyakrabban társulnak más kórképek, mint az önmagukban várható lenne. A depresszió például gyakran fordul elő fájdalomhoz köthető betegségekkel, például a migrénnel. Ezeknek az úgynevezett komorbiditásoknak a tanulmányozása rávilágíthat a betegségek közös biológiai eredetére, vagy az azokat kiváltó közös környezeti hatásokra is.

A hagyományos elemzések viszont általában csak két betegség kapcsolatát elemzik, figyelmen kívül hagyva, hogy ezt a kapcsolatot esetleg egy harmadik betegség, vagy ahhoz társuló genetikai vagy molekuláris eltérés okozza.

A Semmelweis Egyetem, a Magyar Tudományos Akadémia és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kutatóinak most megjelent közös tanulmánya éppen az ilyen, összetettebb kapcsolatok feltárásával foglalkozik. A PLOS Computational Biology folyóirat-

ban ismertett kutatás egyik legfontosabb célja az volt, hogy feltárják a kórképek egymásra hatásának teljes rendszerét – szakmai nyelven multimorbiditási térképét –, minden információt felhasználva a lakosság körében gyakran előforduló betegségekről. A négy kutatócsoport közül kettő a Nemzeti Agykutatási Programban (NAP) dolgozik.

A kutatók egy hatalmas méretű egészségügyi adatbázis statisztikai elemzésével készítették el multimorbiditási térképüket, amely egyebek mellett a depresszió esetén a már ismert pszichiátriai komorbiditásokat (például szorongás, stressz, idegösszeomlás és szülés utáni depresszió) is megmutatja. Érdekes eredmény, hogy a kóros elhízás egy kivételesen erős, közvetlen kapcsolatot mutatott a depresszióval, és szemben az eddigi véleményekkel, a kóros elhízás közvetítette a kapcsolatot a depresszió és több metabolikus, valamint szív- és érrendszeri betegség között, mint például a magas koleszterinszint, cukorbetegség és magas vérnyomás. További fontos eredmény, hogy a migrén közvetlen kapcsolatot mutatott az irritábilis bél szindrómával (utóbbiban a betegek görcsös hasi fájdalommal, hasmenéssel vagy székrekedéssel és egyéb emésztési problémákkal küzdenek).

A vizsgálatok számos betegség esetén igazolták a korábban már kimutatott közvetlen kapcsolatot – így például a gyomorégés, más néven refluxbetegség közvetlen kapcsolatban van az elhízással és a depresszióval is, továbbá hason-

lóan erős és közvetlen kapcsolata van számos más betegséggel, például a magas koleszterin- szinttel, vagy a helicobacter – egy gyakori gyomor-bélrendszeri kórokozó okozta – fertőzéssel is.

Korábbi kutatások eredményeinek felhasználásával azt is sikerült igazolni, hogy a betegségek között most kimutatott kapcsolatrendszer a korábbi betegség-betegség hálózathoz képest sokkal erősebb összefüggést mutat a már feltárt biológiai háttérismeretekkel, így például a betegségek közös genetikai faktoraival és közös molekuláris útvonalaiival.

A kutatócsoport tagjai a UK Biobank nevű adatbázis 117 ezer résztvevőjének közel 250 különböző betegségre vonatkozó adatait használták fel, és két statisztikai módszert ötvöztek az elemzés során. Eredményük azért is számíthat visszhangra, mert a korábbi ilyen jellegű kutatásoknál leginkább a biztosítótársaságok által szolgáltatott, és emiatt torzításokat tartalmazó adatbázisokat alkalmazták. A UK Biobank adatbázisa viszont sokkal részletesebb, sokszorosan ellenőrzött, ezért pontosabb, valós egészségügyi adatokat tartalmaz.

A nagyszabású adatelemzésben részt vevő tudományos műhelyek között van az MTA-SE Neuropszichofarmakológiai és Neurokémiai Kutatócsoport, a NAP-A-SE Új Antidepresszáns Gyógyszercélpont Kutatócsoport, az MTA-SE-NAP B Genetikai Agyi Migrén Kutatócsoport, valamint a BME Méréstechnikai és Információs Rendszerek Tanszék. (MTI)

Visszautak

Nagy Székely Ildikó

Nem tartom magam nagy háziasszonynak, de augusztus vége számomra is az eltevések időszaka. Vonatfütyöt, átzakatolt órákat, távoli tájak ébredését, a tenger első, semmihez sem hasonlítható érintését, ismeretlenül is a magaménak érzett utcákat, épületeket főzők magamban emlékké, és rakosgatok fel a képzeletbeli polcra. Olyan magasra, ahova rajtam kívül csak a hozzám közel állók érnek fel. Ha felcímkézném az őszi estéken kibontandó tartalékokat, azt írnam rájuk: izgalom, fény, szabadság. De nem címkézetek, így őrzöm meg az eredeti színeket, ilatokat.

Ha őszinte vagyok magamhoz, beismerem, hogy sohasem éreztem igazán könnyűnek az elindulást. A legjobban várt utazás előtt is visszatarított egy pillanatra az otthon biztonsága, a sokat emlegetett komfortzóna, valami rejtett aggodalom. Mintha attól tartottam volna mindig, hogy eltűnik mögöttem az út, és nem lesz mód a visszatérésre a nyaralás napjai után. De ez az érzés tényleg csak egy pillanattig tart, mint amikor a csúszda

tetejére érve el kell engednie magát a sebesség élményére vágyónak (mondjuk, ez nekem sohasem ment, de ez már egy másik történet). Idegen tájra érve gyorsan hullnak le rólam a védőrétegek, egyre önfeltebben adom át magam az újnak, a megismételhetetlennek. A hazaindulás ideje rendszerint akkor jön el, amikor már teljesen magamba szívtam az idegen világ minden hangulatát. Ezért jelent újabb lélekbukszót a visszaút, az elszakadás mindattól, ami befogott, részévé tett, részemmé vált.

Augusztus végén valahogy mégis könnyebb véghezvinni ezt a feladatot. Akkor már arcomon érzem az őszi balzsamát, ami leginkább egy sok éve láthatatlan, öreg kéz körvonalait rajzolja elém. Takarót rám simító, vajjas kenyeret kenő kéz mosolyát. Az otthon jóságát. Ezért szeretem mégis a nyárvégi visszautakat. Meg a polcért is, amit jó megrakni színes, illatos dobozokkal. Kagylókba rejtett tengerzúgással, üvegnyi homokkal, fényképekről kacagó tekintetekkel és mindazzal, aminek nincs tárgyi kifejeződése. A szabadság ingyen és nagylelkűen szórt, elveszithetetlen fényceppjeivel.

Ember és állat együttélése, harmóniája

A több mint mint tízezer éve tartó ember és kutya közötti barátság az idők során egyre szorosabb kapcsolattá tökéletesedett. A kutyatartás a felelősség mellett anyagi kiadással, lemondásokkal is jár, de ennek jogát nem lehet elvenni attól, aki tudatosan ezt felvállalja, és számára esetleg épp egy háziállat – kutya, macska, tengerimalac vagy madarak – társasága jelenti a kötődést, a kapcsolatot.

Szer Pálosy Piroska

A hivatalosságoknak és a polgároknak a házi kedvencekhez való viszonyulása országonként és városokként eltérő. Kutyákat a világ minden részén tartanak, igaz, eltérő körülmények között, illetve különböző céllal. Svédországi tanulmányútról hazatérve a lányom mondta, hogy legszívesebben abban az országban élne. Miért? A számtalan pozitívum mellett első helyen a kutyatartók jogait említette. „Képzeld, természetes kutyával is bemehet a gazdi bármelyik áruházba, és nyugodtan sétálgatnak a pultok között vagy beülnek egy étterembe, ami

ott természetes, míg bennünket a városnapok alkalmával a ligetbe sem engednek be nyolckilós kutyusunkkal, amely a markukat nyújtó koldusoknál ezerszer tisztább.”

Míg egyes nyugati államokban természetes az áruházban bevásárló kutyás gazdi, vagy étteremben az asztal alatt elterülő és türelmesen várakozó eb, mifelénk egyelőre ez

elképzeltethetetlennek számít, akárcsak a jól eltervezett kutyaparkok létesítése. Jelentéktelen azon kutyafuttatók száma az országban és megyeszékhelyünkön, ahol a kutyatartók civilizált körülmények között hancúrozhatnának állataikkal. Lapunk hasábjain nemegyszer szóvá tettük a kutyafuttatók hiányát, a meglévők silányságát, a kutyafut-

tatók létesítéséről szóló helyi tanácsi határozatot, amelyet egykor elfogadtak ugyan, de azóta sem történt előrelépés, porosodik, akárcsak a többi feledésre ítélt tanácsi határozat. Pedig közvetlen környezetünkben is egyre többen választják a kutyák társaságát, így erről is kellene beszélni, de ideálisabb volna cselekedni.

Nem lehet szőnyeg alá söpörni egy kategória azon jogos igényét, hogy olyan parkokat jelöljenek ki számukra, ahol a házi kedvenc biztonságban szaladgálhat póráz nélkül is, a tulajdonos pedig felügyel rá, ugyanakkor, természetesen, felelősséggel tartozik környezetét tisztán tartásáért, és civilizált kutyatartóként összegyűjti az állati ürüléket. Azzal pedig végképp nem lehet egyetérteni, hogy megyeszékhelyünkön a közterületen lévő parkokból kitiltják a szabadtéri tömegrendezvényekre kutyájukkal érkezőket, ezáltal ugyanis hátrányos megkülönböztetésben részesítik az állattartó adófizető polgárokat.

Németországban – a többi európai országgal összehasonlítva – a kutya-

tartás imázsa igencsak pozitív. Igaz ugyan, hogy kevesebb kutyát tartanak, mint mifelénk, de a német polgárok többsége állatszerető, a család teljes jogú tagjaként kezelik kedvenceiket, és kirándulásra, bevásárlásra egyaránt azok kíséretében mehetnek. A Kontakt német-magyar városmagazin szerint Németországban általános vélemény, hogy aki kutyát tart, az jól szituált, magabiztos és igényes. Általános vélekedés, hogy a német kutyatulajdonosoknak az átlagosnál magasabb a jövedelmük, amit statisztikai adatok is igazolnak, és nagy részük saját lakással vagy kertessel rendelkezik. Erre szükség is van, mert a főbélők nem szívesen engedélyezik háziállatok tartását. A kutyák, méretüktől és fajtájuktól függetlenül, hűséges, odaadó és szerető barátaink ember-társaiknak. Mivel társaságkedvelők, a kutyatartásról nem ajánlott elharmarkodott döntést hozni, ugyanakkor kiegyensúlyozott étrendre, sok mozgásra és rendszeres orvosi ellenőrzésre van szükség ahhoz, hogy egészségesek és barátságosak maradjanak.

Az elkövetkezőekben szakemberek tanácsait figyelembe véve megpróbáljuk a felelősségteljes állattartás szépségeit és nehézségeit körbejárni.

Bajai Honpolgár és Gemenc – Az árterek világa

Üzenet Bajáról

Vásárhely számos testvérvárosa közül Baján adták a kezembe a Bajai Honpolgár című honismereti és kulturális havilapot, melynek összevont nyári száma teljes egészében Vásárhelyről szól. A bajaiak csodálkozva lapozgatják, számomra meg egy ismert-rég ismert album nyílt fel.

Balázs Ildikó

Úgy mutatkozhattam be, hogy kinyitottam, és ide-oda bökttem a képekre az ujjammal: itt konfirmáltam, itt végeztem zongora tanszakot, itt érettségiztem. Érdekes volt olvasni annak a lelkes kerékpározó csapatnak a történetét, mely 750 kilométeren tette meg a Baja–Vásárhely útvonalat. Szerepelnek benne Maros megyei kastélyok, portrék, családtörténet is, a vásárhelyi örményekről külön írás szól.

Am milyennek látja ezt a helyet egy ott élő? Idén újabb film látható a mozikban e vidékről Gemenc – Az árterek világa címen, melynek Barkuti Balázs volt az egyik fontos közreműködője. Egyike azoknak, akiknek Baja otthont adott, aki szenvedélyét követve itt telepedett meg.

– Életútja Pécssett indult, majd Budapesten szociális munkás volt. Hogy alakult ki a Gemenc iránti rajongása?

– Gyerekkoromban itt nyaraltam. Tízévesen egy telefonvezetékét követve az erdőbe mentem, kíváncsi voltam, hova visz a drót a Káposztás-Duna tavirozásai közt. Egy erdész házhoz jutottam, ahol egy erdész fogadott azzal, hogy „Hát te hol jársz, ahol a madár sem jár?” Szörppel kínált, majd hazaküldött.

Gerlék, malacok voltak ott, az élmény megfogott. A Gemenc iránti rajongásom lassan alakult ki, el kellett kanyarodnom tőle. 18 évesen Budapestre költöztem, de tíz év alatt elegendő lett Budapest lüktetéséből, abból, ahogy az élet a munkahely és albérlés között kattog. Akkor vettük át feleségemmel, Erős Hajnalkával a Bárka vendégház működtetését, mely csak nyáron, az év felében üzemel. Általában májusban árad a Duna, s ha a passzai vízállásjelentés szerint árvíz várható, öt napunk van a földszintről felhordani a bútorokat az első emeletre, mert tudjuk, bennünket is el fog önteni az ár. Tíz év alatt öt árvízünk volt, különösen az 2013-as volt embert próbáló.

– A ladikos túrán, a Vén-Duna homokzátonyain aranyzemcséket mostunk. Megmutatta a tenyerén, milyenek a kis aranylemezek, hogyan lehet őket kiválasztani a homokzemcsék közül. Ez ma már nem megélhetés?

– Ha valaki most rászánná magát az aranyosásra, talán napi 3000 forintot keresne vele. Így ma már nem népszerű ez a foglalkozás. Nagyon sok arany van a Kárpát-medencében, a felvidéki bányavárosokban, Kőrmöcbányán, Selmecebányán. Az ottani hegyekből származó aranylemezek kopnak, darabolódnak, utaznak a folyóval, a Vág, Garam, Ipoly most is sok aranyat szállít a Dunába. Bán József volt az utolsó aranyosó a múlt század elején, a szigetközi Ásványrárón. Télen megélt abból, amit nyáron kimosott.

– Ahogy halad a csónak a Vén-Dunán, Balázs sorban megmutatja a fák gyökerei között a hódvárak bejárait. Megnevezi a csendes folyóág partján állógó vízmadarakat: kis kócsagokat, szürkegémeket, dolmányos varjakat. Milyen titkokat rejt az erdő?

– A gemenci erdő zavartalan sűrűjében még a ritka fekete gólya is fészkel. Tőlünk délre fekszik Bata, a Tolna megyei 1700 lelkes zsákfalu. Ott hoztuk létre a Batai Fekete Gólya Házat egy régi iskola épületében. Ez Európa egyetlen feketególya-múzeuma, az el-

A Barkuti család

nökségi tagja vagyok. Önkéntes segítőként gyerekeknek tartok ott foglalkozásokat. Nagyon izgalmas feladat, mivel a gyerekektől azonnali bizalmat kell nyernem, nehéz fejelemelni őket.

Ugyancsak Bátán van a Szent vér temploma, melyet az idők folyamán sokszor felgyújtottak. Lajos király a mohácsi csata előtt ott szállt meg, s ott írta utolsó levelét. A hideg futkos a hátamon, amikor felidézem levelének ezt a sorát: „Már látjuk a törökök tüzeit”.

– A bajai gabonakötőben ma is rakodják az uszlyokat, melyek úgy úsznak a Dunán ha-

tosával összefogatva, mint háztetők, s ugyanúgy viszik a bácskai gabonát Budapestre, Révkomáromba, mint Jókai Arany emberének idejében. Mit tudhatunk erről a múltról?

– Az ökrös vontatás nehéz, kínos, nagy odafigyelést igénylő tevékenység volt, kirendelték rá a jobbágyokat, a köztörvényes bűnözőket is. Olykor ráment az ökör, néha emberéletet is követelt. A parton kivágták a fákat, bokrokat, de a tönkök ott maradtak a vízben, s ha a vontatott hajó ráment a tönkre, léket kapott, kifolyt belőle a búza. Innen a „tönkre megy” kifejezésünk. E történeteket Rádi József gyűjtötte össze a kalocsai érseki levéltárban, és megírta Kalocsán – Gemencről. A Kalocsai Érseki Uradalom erdő- és vízgazdálkodásának története (2012) című könyvét. Olvashatunk benne hajdan volt árvizekről, régi korokról, perekéről.

– A Vad Magyarországot című film 2010-ben készült, ugyancsak Barkuti Balázs közreműködésével. Idén újabb filmet láthatunk Erdélyben is a mozikban Gemenc – Az árterek világa címmel, melynek gyártáskoordinátora, társoperatőre volt. Ez egy természetfilm esetén mit jelent?

– Én vittem a döglött halakat – mondhatnám viccesen. Bizonyos jelenetek megszerzése, szcenírozása, felvétele volt a feladat. Az első Gemencről szóló természetfilmet Homoki Nagy István készítette, Gyöngyvirágtól lombhullásig címen mutatták be 1953-ban. A filmbeli vadór minden reggel elindul, őt kísérve megismerkedünk a gemenci erdő élővilágával. A Vad Magyarországot (2010) volt a második, a mostani pedig Gemenc – Az árterek világa, melyhez ötletekre volt szükség, hogy megkönnyítsem az operatőr munkáját. Állatokról készült jelenetek láthatók benne, az erdő olykor drámai élete, amikor a Duna előnti az erdőt, s a vadászok, szarvasok a földmagaslatoakra menekülnek. Csigák, bogarak a fűszálakra kapaszkodnak. Amikor pedig lepad a víz, harcsa kínlódik a homokzátonyon, míg elviszi a víz – egy szippantókocsival szimuláltuk a dagályt. Akváriumban víz alá süllyesztett halat kap ki a ragadozó madár a vízből, vadászó kap ki lehulló makkot a pocsolyából.

– Van még ötlet? Miről lehetne még filmet készíteni?

– Életekről, itteni emberek régi történeteiről. Mindig jönnek hírhozó emberek, tavaly is járt itt egy idős úr, és azt kérdezte, megvan-e még a kisrezéti erdészház. Elmesélte, hogy a nagypapja cseléd volt az erdészházban, és gyerekkorában az „erdész úr” megengedte, hogy ő és a nővére ott töltsék a nyarat. Egy nap a halászok „árvizet kiáltottak”, ez volt az akkori vízállásjelentés. A nagypapa összepakolt, s szekéren menekültek az erdész úrral, de a gyerekeknek nem jutott hely a kocsin. Mondták, hogy gyalogoljanak ki az erdőből. Ez 15-20 km-t jelentett, közben elkezdődtek a fokbetörések, a Duna lassan folydogált az erdőbe, lábuk alatt víz csillogott, erek indultak, amelyeken átgyalogoltak. Most utoljára szeretné végigjárni azt az utat, átérezni, ahogy ötéves korában a torkában dobogott a szíve, a végén a nővére a hátára vette, s lábuk alatt egyre nőtt a víz...

– Barkuti Balázs nagyüzemi szakács, aki 20-30 főre főz, a vidék nemzetiségi ételeit is elkészíti: a sokak kócsögös babot, szerb csevapsicsát, bunyevác birkapörköltet. Van kedvenc étele?

– A halászlé, kakaspörkölt, rántott hús, lecsó, amit én főzök, s azóta megszerettem, mert gyerekkoromban nem ettem meg. Szabadtüzi étel a csíptetett ponty, ami délvidéki recept szerint készül, a kopácsi Al-Dunán tanultam. Szívesen közreadom az általam használt receptjét.

Csíptetett ponty

A pontyot fordítva, a hátán vágjuk fel, úgy, hogy a hasa alja maradjon egybe, nagy lepény alakú legyen. Aztassuk paradicsomos, fokhagymás, sós, köményes, citromos lében egy ideig. Aztán szorítsuk a halat két felhasított vastagabb karó közé. Ez tartja össze a lepényszerű halhúst sütés közben a szabad tűz felett. A ponty zsírja csöpög, piroslik, barnállik, a füst is megjárja. Friss salátával tálaljuk. Ez a legjobb felhasználási módja a zsíros pacnipontynak. Mutatószabadtéri étel, de grillen is lehet készíteni.

A Vén-Duna

Nyárvégi zakódivat

A zakó a modern nő ruhatárának elengedhetetlen kelléke, bármilyen öltözetet sikerrel kiegészít, legyen az klasszikus, estélyi, nappali vagy éppen sportos stílusú.

Casoni Szálasi Ibolya divattervező

Nézzük meg a divattervezők kínálatát a 2017-es nyári szezonra.

Az első helyen idén a RÁTETT ZSEBES ZAKÓK állnak, melyek eredeti, stílusos megjelenését biztosítanak viselőiknek azáltal, hogy ezúttal a zsebek nem csak a szokásos zsebben és helyen található, hanem egyedi, különleges formáik, méretük és elhelyezkedésük díszítőelemként hat.

Az immár klasszikusnak nevezhető ÁLLATMINTA minden szezonban egy új stílusban jelenik meg, és most a zakókat is díszíti. A rövid, testhezálló blézer mellett találunk túlméretezett darabokat, laza, kardigánszerű példányokat, a japán kimonóra emlékeztető furcsa szabásúakat, ugyanakkor dzseki formájú állatmintás felsőket is.

Ismét divat a HOSSZÚ ZAKÓ is, mely csodálatosan mutat, és kitűnően társítható bármilyen ruhával, szoknyával vagy nadrággal.

A klasszikus szabású, hosszú zakók ezúttal lehetnek élénk színűek vagy akár mintásak is; a military stílusúak is szokatlan színben, például mélykékben készülnek fehér gombokkal; a szélein himzett vagy rátett mintákkal díszített zakók is divatosak; az aszimmetrikusan és/vagy többféle színű anyagból kombinált zakók különlegesebbek; a bőrből készültek

stílusosak; a klasszikus, szmoking fazonú fekete darabok még mindig divatosak.

A szaténból, csipkéből, brokátból vagy éppen bundából készült ESTÉLYI ZAKÓK kiegészítenek bármilyen esti öltözetet. Ezek formája és hossza is változatos.

A közkedvelt TESTHEZÁLLÓ ZAKÓK kihangsúlyozzák a női test szépségét. Ezek a darabok kitűnően mutatnak ruhával, klasszikus nadrággal és farmerrel társítva is. Éppen ezért minden hölgy ruhatárának elengedhetetlen kellékei.

A himzett, a flitteres, a kockás vagy etno mintájú divatújdonságnak számít, ugyanakkor találunk klasszikus színűeket is, például fehéret.

A BŐRZAKÓK divatosak továbbra is, viszont ezúttal a különlegesen szabott darabok szokatlan társításban jelennek meg a kifutókon.

Például ha egy rövid, átmenő, kigépel, fehér bőrdzsekire emlékeztető zakót egy ugyancsak fehér, hosszú túllszoknyával társítunk, különleges, könnyű, habos hatást érünk el.

A különböző színű és anyagú – flitterekkel, tollakkal, gyöngyökkel, himzésekkel – gazdagon DÍSZÍTETT ZAKÓK is nagyon divatosak.

A CIPZÁRAS ZAKÓK nagy része inkább dzsekire emlékeztet. Találunk esti viselethez valókat, de leggyakoribbak a sportos külsőt kölcsönző darabok.

A RÖVID ZAKÓ nem csak a hosszú lábú hölgyek kiváltsága. Mivel optikailag hosszítják a törzset és lábat, mindenki számára jó választás.

A DUPLA SOROS ZAKÓK is ismét divatosak. Sportos kinézetük ellenére mindenféle öltözéssel társíthatók.

Az EREDETI STÍLUSÚ ZAKÓK a szokatlant, rendhagyót kedvelő bátor hölgyek kiváltságai.

Egy másik eredeti forma a TÚLMÉRETEZETT ZAKÓ, mely különleges jelleget kölcsönöz bármilyen öltözetnek.

A melegszezon egy másik különleges formái a gomb- vagy cipzármentes, praktikus NYITOTT ZAKÓK.

Az UJJ NÉLKÜLI ZAKÓK tulajdonképpen különleges szabású mellényekre emlékeztetnek, egy-egy jól megválasztott darab a sportos, a casual vagy akár az esti öltözetek kiegészítője is lehet.

VII. sorozat

Alkoholos oldatok (spirituszok)

*Gyógyír gímszarvas agancsából
(Spiritus cornu cervi)*

Veress László

A segesvári gyógyszertári múzeumban olyan gyógyszerkészítmények neve is olvasható a kiállított folyadékedényeken, amelyek nem tinktúrák, bár alkoholos oldatok. Ezen készítmények közös megnevezése SPIRITUS, mögötte a hatóanyag eredetére vonatkozó növényi, állati vagy ásványi anyag neve. Hat darab ilyen edény van kiállítva: *Spiritus anisi*, *Spiritus cochleariae*, *Spiritus juniperi*, *Spiritus menthae*, *Spiritus cornu cervi*, *Spiritus nitri dulcis*. Ezek közül az első négy készítmény növényi eredetű, napjainkban is használatosak, és kettőről már beszámoltunk. Az ötödik készítmény eredetileg állati eredetű volt, később vegyi úton nyert anyaggal helyettesítették, és az utolsóként említett gyógyhatású anyag ásványi-vegyi eredetű volt, ezeket ma már csak elvétve alkalmazzák a nagyvilágban.

A *Spiritus cornu cervi* elnevezésű készítmény Erdélyben minden valószínűség szerint a gímszarvas (latinul *Cervus elaphus*) szarvából (agancsából) készült.

A gímszarvas régies megnevezése rőt vad, a német rotwild (vörös vagy rőt vad) magyar megfelelője. Egész Európában, tehát Erdélyben is a legnagyobb testű kerdő vadfaj.

Előfordul még a Kaukázus térségében, Ázsia nyugati és középső részeiben, Anatóliában, Észak-Afrikában és Dél-Amerikában is. Erdélyben az úgynevezett kelet-európai (kárpáti) gímszarvas él. Húsa táplálékforrás, gyönyörű agancsáért sokan vadásznak rá, s bár nem áll a kihalás szélén, az állomány jelentősen csökkent, szükség van védelmi intézkedésekre. Argentínában viszont kártékony állatnak minősítették!

A gímszarvas számos, esetenként több ezer éves európai barlangfestményen és tárgyon szerepel, a hunmagyar mondakörben és a magyar népi hagyományokban ismert mítikus állat. A monda szerinti Magor és Hunor által üldözött csodaszarvas is valószínűleg gímszarvas volt.

A télen szürkésbarna, nyáron vörhenyesbarna gímszarvasok bikái viselik az agancsot, amelyet minden évben elhullajtanak, általában februárban, de újat növesztenek néhány nappal később, és az új agancs növekedése száz napig is eltart, vagyis naponta 2-3 centimétert növekszik. Az agancs csontképződmény, fejlődéséhez sok mész (kalciumvegyület) szükséges, kezdetben hancs takarja. A gímszarvas 10-15 kilogramm agancshancsot is termelhet, amelyet a hagyományos orvosok gyógyszerként használnak. Oroszországban bejegyzett orvosságot is készítenek belőle Pantokrin néven több gyógyszer formájában is, különböző eredetű gyengeségek, fáradtság, alacsony vérnyomás, impotencia kezelésére. Az agancsot megőrölve, kis adagokban főleg Kelet-Ázsiában használják.

Hazánkban az agancs szeszes kivonatát (spiritusz) a 19. század elejéig használták. A készítményt

(Folytatás a 8. oldalon)

Erdély fémei

Amire rááll a gyűjtő szeme

A fémek iránti, gyermekkorom óta tartó vonzódásom miatt nagy-nagy kíváncsisággal érkeztem hétfőn este dr. Madaras Sándor idegsebész főorvos kiállítására, ahol nem remélt meglepetések értek.

Óriás vasszemekből álló vontatólánc, bilincs, mívesen, finoman kimunkált darabok, amelyek a funkcionalitás mellett díszítőelemként is szerepeltek, különleges formájú zárok, amelyek mind működőképesek, állatsapdák, fejszék, bárdok, zsindelekészítő eszközök, vasalók, serpenyők és az érdekesség kedvéért hajsütő vasak (a női hiúság eredetéről sokat lehetne beszélni!) – sorolhatjuk a vasból készült tárgyakat, amelyek hétfőtől a marosvásárhelyi vár B épületében tekinthetők meg. A vas-tárgyak mellett rézből készült török kávédarálók, gyertyatartók, csengők, kolompok, zörgők, kisebb és nagyobb hordócsapok sorát láthatjuk, továbbá finomabb, mívesebb ezüsttárgyakat is. Elrendezésükből kiderül, hogy miképpen válhat díszítőelemmé a fenyőághoz hasonlóan egymás mellé rendezett derelyevágók sora és az önmagukban is díszes dugóhúzó és üvegnyitók pannója. És még nem

szóltunk a régen oly értékes olajtartó ónedényekről, és végül a gyűjtő saját készítésű ezüst éksze-

reiről, amelyek egy korábbi korszak eredményei.

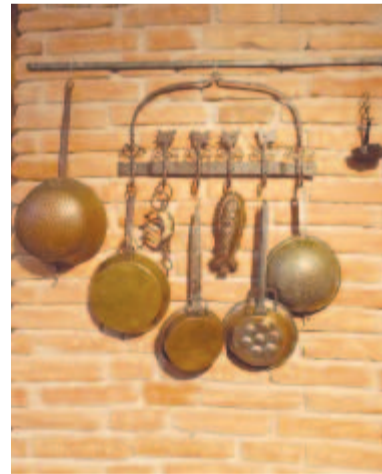
Mivel az elmúlt évek során különböző helyszíneken többféle gyűjteményét láthattuk (festmények, keleti szőnyegek, írott falvédők, néprajzi tárgyak, faliorák stb.), azt kérdeztem Madaras doktortól, hogy mit nem gyűjt. Amire érkezett is a pontos válasz: porcelánt, érméket és babákat. A kiállítás-megnyitón szenvedélyéről szólva elmondta: azt tanácsolták neki, hogy egy tárgyból sohase legyen ötnél több a tulajdonában, mert akkor elkezd gyűjteni, amit már nem lehet abbahagyni. A gyűjtés ösztönös szenvedéllyé vált, amelynek során a tárgyak becsempésztek magukat az életébe, miután felfedezte, hogy nemcsak használati, hanem esztétikai értékük is van. Gyermekkori emlékek is közrejátszottak ebben, a szomszédságukban levő kovácsműhely, ahol lenyűgözte a vas megmunkálási folyamata, ami véleménye szerint felér egy művészettel. Fiaalon saját magát is kipróbálta, amikor egy ládára vaspántokat készített. „A vasnak külön világa van” – hangsúlyozta, majd hozzátette, hogy külföldi útjain elbűvölik a barokk és reneszánsz vasrúcsok.

Bevallása szerint a kiállítás egy hosszú önképző folyamatot tükröz, hiszen utána kell olvasni, jól meg kell nézni, hogy a vásárokon kiállított sok tárgy közül melyik képvisel értéket, hogy egy idő után már

ráálljon a gyűjtő szeme. Továbbá azt is, hogy milyen „praktikákkal” lehet a régi tárgyakhoz hozzáférni, amelyekért, bevallása szerint, mindig tisztességes árat fizet.

A kiállítás ötletgazdája *Jakab István* volt, ő ajánlotta, hogy a tárlat legyen a Forgatag része. Az elrendezés *Vécsi Nagy Zoltán* művészeti-történelmi esztétikai érzékét dicséri, a plakát *Vécsi Tibor* munkája –

hangsúlyozta Madaras doktor, aki bevallotta, hogy fémgyűjteményének az egynegyedét állította ki, és családjának is köszönetet mondott, hogy elviseli gyűjtőszervezetét. A tárgyakkal ugyanis, amelyeket az évek során összegyűjtött, egy múzeumépületet be tudna rendezni, ha valaki helyet adna a teljes kollekciónak, amelyben csak falvédőből 1600 van. (bodolai)

Az asztrológus üzenetei

Tóth Sándor

Motto: „A tér és idő rabjai,
Az öröklét remetei
vagyunk. Minden kétség fölött,
Örlődünk két pólus között.”
Kedves Olvasók!

lami teljesen megváltozott. A gépesítés, a műtrágyázás, az öntözés, a szövetkeztetés, mely a magántulajdon elrablásáról szól, a géntechnológiák bevezetése és még sorolhatnánk, valami fontosat elvett a földművestől. Talán a lelkét mérgezték meg, a hagyományt irtották ki a gyomokkal együtt. Érdemes lenne jó néhány dolgot újragondolni, amíg nem késő. A Hold fázisai, az állatövi jegyekben elfoglalt helye jelzés arra, hogy milyen munkafázist mikor lehet a legmegfelelőbb időpontban elvégezni. És ha van „jó időpont”, akkor van „rossz” is, amit nem árt elkerülni.

Az idén augusztus 23-tól szeptember 22-ig tartózkodik a Nap a Szűz jegyében. Nekünk, Kronosz szekerén utazó földi halandóknak azt jelzi, hogy megérkezünk a nyár utolsó felvonásához. A születés, a kiteljesedés és az elmúlás minden földlakónak potenciális lehetősége. Ha „objektív lencsét” illesztünk szemüvegünkbe, megállapíthatjuk, hogy a középső fázis, a kiteljesedés nem feltétlenül következik be, mert a halál angyala kézen foghat bárkit, akinek sorsában nem adatik meg az érés folyamata.

Ez évben elmondhatjuk, hogy szép nyarunk volt. Hosszú, forró nyár. Zsörtölődhetnénk, hogy túl sok volt a kánikula, de ne tegyük, mert aki panaszkodik, egy olyan negatív örvénylést indukál, ami érzelmileg lehúzza. Egy bölcs, öreg szerzetes szerint a boldogsághoz vezető úton az első arany szabály az, hogy ne panaszkodjunk. A meleg, a sok fény megérleli a gyümölcsöt, a zöltséget, a gabonát. A földműves van mit betakarítson, a kereskedő megveszi, elszállítja, eladja, mi pedig megvásároljuk és elfogyasztjuk.

A Szűz hava a betakarítás ideje a mezőgazdaságban. Az asztrológiát ezen a területen is alkalmazhatjuk. Óseink, icipapák, dédapák, nagyszüleink még birtokolták azt az őstudást, azokat a hagyományos időpontokat, amit illet alkalmazni a növénytermesztésben és állattenyésztésben. A tapasztalati tudás apáról fiúra szállt, nem kellett szakkönyveket bújni, kísérletezni. A természettel összhangban élő ember a sors tanításait: a nyereséget, a veszteséget, a hasznot és a kárt, az egymásra utaltság fontosságát javarészt az anyaföldtől kapta. Aztán va-

lami fontosat elvett a földművestől. Talán a lelkét mérgezték meg, a hagyományt irtották ki a gyomokkal együtt. Érdemes lenne jó néhány dolgot újragondolni, amíg nem késő. A Hold fázisai, az állatövi jegyekben elfoglalt helye jelzés arra, hogy milyen munkafázist mikor lehet a legmegfelelőbb időpontban elvégezni. És ha van „jó időpont”, akkor van „rossz” is, amit nem árt elkerülni.

A Szűz ember létezésének központi kérdése a munka. Szorgalmas, megbízható, pontos, tökéletességre törekszik. A legjobb alkalmazott. A munkaadók álma. Számára az a legnagyobb dicséret, ha megbízzák valamivel. Kiválóan analizál, figyelme minden apró részletre kiterjed. Észreveszi a hibát és meglátja más szemében a szálkát. Negatív megélesek esetén kritizál, kötekedik. Törekszik az egészséges életmódra, néha tisztaságmániás. Mindig töri valamiben a fejét, szeret számolgatni. Mondhatjuk, hogy kiszámított. Vagy számított. Nézőpont kérdése. Tudjuk, hogy a számításba olykor hiba csúszhat, főleg akkor, ha megjelenik a sorsfaktor. Mert ami történik, az nem minden esetben rajtunk múlik. Nekünk az lenne a dolgunk, hogy hozzátegyük azt, ami tőlünk telik. Aztán megtörténik az, amire szükségünk van.

Ez akkor is igaz, ha az egónk sűrűn tiltakozik ellene.

A racionális Szűz igyekszik hártani az érzelmeket és az irracionálisitást. Ezért, ha szerelmes lesz, teljesen elbizonytalanodik, mert olyan ingoványos terepre kerül, amit lehetetlen átlátni, kiszámítani, uralni.

A mai világ, a XXI. század, úgy tűnik, kezd elcsúszni az irracionális felé. A nemzetközi eseményeket szemlélve, nem nehéz felismerni azt a káoszt, melybe Európa lassan belesodródik. Az más kérdés, hogy a káoszteremtést indukáló és manipuláló erők tudják, hogy mit akarnak. Bár alaptermészetem optimista, a kód mögött felsejlik, fenyegető árnyak igencsak megkérdőjelezzik egy jó végkifejtés lehetőségét. Ilyenkor szoktam mondani, hogy bárcsak ne lenne igazam! Lassan valamiféle csodára lesz szükségünk. A Szentírás alapeszméje a hit, a remény és a szeretet. Ezt akkor sem szabad feladnunk, ha egy nyersebb, fanatikusabb hitrendszerű tömeg dörömböl a kapuinknál. Akkor sem, amikor a szeretetről papolnak, de nem élnek, amikor beszélnek róla, tartalmát kiüresítették. És a remény? Talán ez a legfontosabb, mert nélkül emberségünk teljes pusztulásra ítéltetik. A reményét veszített ember semmi más, mint engedelmes és szomorú rabszolga egy számító és gonosz intelligencia karmaiban.

Ha egy rendszer nem működik, azt meg kell javítani. Ha nem lehet megjavítani, akkor meg kell szüntetni, és egy újat létrehozni. Mert az ember magas intelligenciával felruházott, szellemi képességekkel megáldott, teremtésre hivatott teremtmény. Még akkor is, ha néha nem úgy tűnik.

Véleményüket, gondolataikat elküldhetik az asztros@yahoo.com e-mail címre.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Alkoholos oldatok (spirituszok)

(Folytatás a 7. oldalról)

hevítéssel kiszáritott, összevagdalt szarvasagancs desztillálásával állították elő. A Pozsonyi Taxa-ban (1745) Spiritus Cornu Cervirectificatus, szarvaszarv néven szerepel. Különböző idegbetegségekben nyugtatóként, ezenkívül görcsoldóként és lázcsillapítóként használták, belsőleg, 5-40 cseppet cukorra csepegtetve, magában vagy Tinctura anodynával együtt. Külsőleg kenőcsökben, gyakran kámmal együtt izzasztószerként és fájdalomcsillapítóként alkalmazták.

A 19. század elején-közepén a szarvasagancsot ammónium-karbonáttal helyettesítették, úgy, hogy a készítményhez csontból éteres párolással nyert olajat vegyítettek, az így nyert készítmény neve nem változott meg. Az ammónium-karbonát, más néven illékony só, repülő, agancssó, pék ammóniája a közelmúltban még jelen volt a konyhákban és a patikákban, ahol sokan megkérdezik napjainkban is, hogy van-e. Sütőporként használták, néhány országban használják még ma is, a kemencében elbomlik, a gáz halmazállapotú bomlástermékek, eltávozva, a tésztát likacsossá teszik. Az ammónium-karbonát szeszes oldatát mint gyógyhatású készítményt a légzőszervek hurutjában, köptetőként használták.

Eredetileg ugyancsak szarvasagancs-kivonatból, később ammónium-karbonáttal állították elő a segesvári múzeumban látható *Liquor cornu cervi succinatus* nevű készítményt is. Tartalmaz még borostyánkősavat (*Acidum succinicum*). A hatóanyagokat fekete-cserecsznye-vízben oldották fel. Köhögéscsillapító, görcsoldó, nyugtató, tífusz elleni készítményként használták.

A segesvári gyógyszerári múzeumban még két liquor van az említetten kívül: *Liquor terrae foliate tartari*, amelyet lázcsillapítóként, hashajtóként és vizelethajtóként használtak egykor, kálium-acetát-oldatot tartalmazott. A *Liquor ammoniae purae* feliratos edényben ammónia-oldat volt, a légzésre és a szívre serkentő-izgató szerként javallották. A liquor szó tágabb értelemben minden folyékony gyógyszerre vonatkozhatott, szűkebb értelemben a sóoldatok, hígított savak, szeszes keverékek általános neve.

IDÉZET 1.	ABRAHÁM FELESÉGE	MAGUK ...EKBERG, SZÍN.NŐ	ÉGSZÍN-KÉK	NÉMET NÉVELŐ	RÓMAI 501	VAJ VAN ILYEN	DERÉKSZJÚ PÁL UTCAI ÁRULÓ	CELEBESZI VADTULOK	GENITIVUS (RÓV.)	JUGOSZLÁVIA AUTÓJELE	HATALMÁBAN TART	FESZÍTŐ-ESZKÖZ VÍZKIEMELŐ SZERK.	SZOPRÁN (SYLVIA)	APRÓRA TÖR	INFORMÁCIÓ-EGYSÉG	
A rejtvény főszoraiban a kiváló főúri politikus és író, Eötvös József báró egyik szentenciáját idézzük.	C														G	
DÁTUM-RAG		KONGÓ D.K. RÉGINÉVE KIRÁNDULÁS					ELŐTAG: IDEG ERŐ VAN BENNE					GÉPKOCSI BERN FOLYÓJA				
SZERTARTÁS ...COMÁNECI					CSILLAG-KÉP FRANCIA FESTŐ					KÉZI HOSSZ-MÉRTÉK EGYEDÜL (ANGOL)					EZER! SHAKESPEARE LÉGI SZELLEME	
IDÉZET 2.	I	...FALLACI, OLASZ RI-PORTER, IRÓNÓ	TERM. ÁLLA-POTÚ SEGÉD-SZAKÁCS		LOVAS KOCSI FÉLE LENGYEL VÁROS		MÁS NEVÉN NAGY TESTŰ PAPAGÁJ								AZ ARANY VEGYJELE VEREJTÉ-KEZIK	
RAVASZDI		AZ ARGON VEGYJELE ATTÓL KEZDVE!		ÁLLÓVÍZ RÁ VÁRNAK BECKETT-NÉL		...DEREK (SZÍN.NŐ) AZ ARZÉN VEGYJELE		...CAPONE TORNÁSZ-NÓ (HENRIETTA)		ARRAFELE! A GADOLÍNIUM VEGYJELE			ÉSZAKÍR TERROR-SZERVEZET KÉTES!			
KIS BOLT		ÓGÓRÓG PIACTER FR. FIZIKUS, CSILLAGÁSZ				ELÉGEDETLEN AZ EB ...FUTÁSA (VÖRÖSMÁR)				TÁPLÁLKOZIK EURÁZSIAI NYELVCSALÁD						
LUC BESSON FILMJE			SZLÁV NÉP SZEGÉNY, MINT A TEMPLOM...			FUTÓMÁDÁR AZ ÖLT TESTVÉRE				ÉRZÉK-SZERV HANGSOR (LA-MINOR)						
A VIZEK VÁROSA		BÁLTERMES ÉPÜLET FÉLIG VÉGE!				OLASZ SZERELEM ...FAIR LADY (MUSICAL)				A RÁDIUM VEGYJELE A TANTÁL VEGYJELE			LE ANNYI MINT (RÓV.)			
...ASLAN GERONTÓLÓGUSNÓ		VASÚTI KOCSI BECÉZETT BORJÚ				RIMSZKLJK. OPERÁJA GYŐZELEM-ISTENNŐ			ROHAMOZ ESZTÉTI-KUS						A KÉN VEGYJELE HÉBE-HÓBA LEVELEZIK	
TEGNAP UTÁN RÓMAI 101		SÍR A BÁRÁNY VASÚTI JÁRDA			JÚLIUSI TÖLTÖTT KÉLT TÉSZA			HÉBER KÖ-SZÖNÉS NÉMET ÍRÓ (THEODOR)						ZEUSZ KEDVESE EVA PÁRJA		
		TORINO FOLYÓJA ROMÁN FÉRFINEV		FRANCIA ARANY ROMÁN NŐI NÉV	LUDOLF SZÁMA TEREM-SPORT	JAPÁN DRÁMA ELŐTT (LATIN)		KETTÓS BETŰ KESERŰEN HARAGOS		OLASZ NÉVELŐ NYOMÁSEGYSEG			ANGYAL-RANG KÖZEL-KELETI ÁLLAM			
EL... (GÖRÖG-SPANYOL FESTŐ)			ERKÖLCSTAN ...KING COLE (ROCK-ÉNEKES)			NEM VILÁ-GOS (NÉP.) 235 GYER-MEK!				TÖRMELEK-GÁT TEJ-TERMÉK					GÉP-FEGYVER-FÉLE	
ROBIN HOOD SZERELME			VIRTUS ÜRES ROM!			AZ AN-TENNA FEL-TALÁLÓJA RÓMAI 51				VAGDALT-HUS-ÉTEL FOCISTA (LAJOS)						
ÁLLAMI ILLETÉK		KÁBITÓ ELŐTAG KELVIN (RÓV.)			ÉRCTAR-TALMÚ KÖZET EGYEN!			VÁROS TO-KAJ KÖZEL. SPANYOL AUTÓJEL								
L.N.J.	G													TE ÉS Ó		

Augusztus 17-i rejtvényünk megfejtése: **Majd itt bicsaklik félre, majd amott, / És kárba vesz sok oly becses robot...**

LUCIAN BLAGA EGYETEM – NAGYSZEBEN

FELVÉTELI 2017

Távoktatás és csökkentett látogatású oktatás

Távoktatási és csökkentett látogatású oktatási tanszék
Nagyszében 550024, Victoriei sugárút 10. sz. Tel. 0269/250-432; titkársági program: hétfő–péntek 9–15 óra között

Karok	Terület/Szak	Oktatási forma/ Helyek száma
Gazdaságtudományi Kar (tanulmányi időszak: 3 év)	Üzleti ügykezelés / Turizmuskereskedelmi és szolgáltatói gazdaság (akkreditált)	TO / 125 hely
	Menedzsment/Menedzsment (akkreditált)	TO / 100 hely
	Könyvelőség / Számítógépes könyvelés (akkreditált)	TO / 100 hely
	Pénzügy / Pénzügy-bank (akkreditált)	TO / 125 hely
	Marketing / Marketing (engedélyezett)	TO / 100 hely
Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Környezetvédelmi Kar (tan. idő: 4 év)	Mezőgazdaság / Hegyvidéki mezőgazdaság (akkreditált)	TO / 50 hely
	Élelmiszeripari mérnöki / Élelmiszeripari mérnök (akkreditált)	TO / 50 hely
Jogi Kar	Jog / Jog (tan. idő 4 év) (akkreditált)	TO / 120 hely
	Igazgatástudomány / Közigazgatás (tan. idő 3 év) (akkreditált)	TO / 75 hely
Mérnöki Kar (tan. idő: 4 év)	Mérnöki és menedzsment / Gazdasági mérnök mechanika szakterületen (akkreditált)	TO / 50 hely
	Bányászat, kőolaj- és gázkitermelés / Szénhidrogének szállítása, raktározása és elosztása (engedélyezett)	CSLO / 60 hely

*TO – távoktatás; CSLO – csökkentett látogatású oktatás

Beiratkozni a marosvásárhelyi kihelyezett központban:
Unirea Főgimnázium
Mihai Viteazul utca 17. szám
Tel.: 0265-214-489.

dep.didu@ulbsibiu.ro
http://didu.ulbsibiu.ro

A Népújság hirdetési irodájában felveszünk
APRÓHIRDETÉST
a kolozsvári **SZABADSÁG**BA,
a csíkszeredai **HARGITA NÉPÉ**BE,
a sepsiszentgyörgyi **HÁROMSZÉK**BE
és az aradi **NYUGATI JELEN**BE.

DIMITRIE CANTEMIR POSZTLICEÁLIS ISKOLA

A 2009. december 18-i 6207-es számú miniszteri rendelettel akkreditált tanintézet

SAKKÉPESÍTÉS	ÉVES TANDÍJ	KEDVEZMÉNYEK A KÉPZÉSEK RÉSZTVEVŐINEK
ÁLTALÁNOS ORVOSI ASSZISZTENS nappali 3 éves	2.340 lej 6 részlet, egyenként 390 lej	<ul style="list-style-type: none"> A nehéz anyagi helyzetben levő diákok kérvényezhetik a tandíj részleges/teljes eltörlesztését (bővebb felvilágosítás a titkárságon) Szálláslehetőség az európai normáknak megfelelő diákbelvitelakban A képzések multimédiás rendszerben zajlanak, a diákokra összpontosító interaktív módszerekkel Az előadások tananyagát közzéteszik az iskola honlapján Állandó bejárás lehetőség a Serafim Duicu könyvtárba, hozzáférés az adatbázisához Ingyenes részvétel az iskola által szervezett helyi és országos ülészekon és szimpóziumokon Állandó internethasználat A hallgatók a gyakorlati képzést belföldi klinikákon végzik. A 2016–17-es tanévben két csoport III. éves diák az Erasmus+ program keretében Olaszországban gyakorlatozott. A 2017–18-as tanévre az iskola projektjében olasz- és spanyolországi gyakorlat szerepel.
GYÓGYSZERÉSZ-ASSZISZTENS nappali 3 éves	2.340 lej 6 részlet, egyenként 390 lej	
Beiratkozás: 2017. szeptember 4–11. 10-17 óra között hétfőtől péntekig a Dimitrie Cantemir Posztlíceális Iskola titkárságán, a Bodoni Sándor utca 3-5. szám alatt	A BEIRATKOZÁSHOZ/ TÖRZSKÖNYVEZÉSHEZ SZÜKSÉGES IRATOK A középiskolai végzettséget igazoló okirat (eredeti) vagy az érettségi diploma, illetve az azt helyettesítő igazolás, születési bizonyítvány (eredeti), házasságlevél (eredeti), személyazonossági igazolvány, orvosi igazolás a családorvostól, amely igazolja, hogy a jelentkező egészséges, és hogy alkalmas az asszisztensképzésre. Ezt az igazolást minden tanév elején be kell nyújtani. A fénymásolatokat a beiratkozáskor készítik el. A beiratkozási díj 100 lej . A díj befizetése alól mentesülnek az árvák, illetve a még tanító pedagógusok gyermekei, de erről a szülők tanintézményében kiadott igazolást kell bemutatni. A diákok törzskönyvezése a beiratkozással egy időben történik, és ekkor kell kifizetni a tandíj első részletét is.	Tájékoztatás: Tel/fax: 0365 401 129 www.scoalacantemir.ro

A posztlíceális képzésre a középiskolát elvégzett diákok jelentkezhetnek érettségi diplomával vagy anélkül.

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

SOS Bolyai Sportpálya

Támogassa adományával a Bolyai Sportpálya felújítását!

Bankszámlaszám:

RO75PIRB2800700326002000

**SZÉKELYUDVARHELYI
NEMZETKÖZI
KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR**

2017. szeptember 28 - október 1.
Városi sportcsarnok

târg de toamnă
**Őszi
vásár
25 éves**

Borfesztivál
Székely Termékek Fesztiválja
Fogyasztási cikkek
Autók
Koncertek, néptáncok, lacikonyhák

Ajánlatunkért jelentkezzen
szeptember 15-ig!

Szervező:
Prima Press Kft., Székelyudvarhely
Telefon: 0266-218112
oszivasar@oszivasar.ro, www.oszivasar.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

**REGISZTRÁLJON
A MAGYARORSZÁGI
VÁLASZTÁSOKRA!**

regisztracio.ro

TEL.: 0800-444-666

Minden magyar állampolgár szavazhat, aki előzőleg regisztrált.
Ha adataiban változás történt, jelentse be!

EUROTRANS
alapítvány

**A Siletina Impex
– Helyi Közszállítási Vállalat Rt.**
személyzetválogatást szervez autóbusszofőri
állások betöltésére

Követelmények:

- D kategóriás jogosítvány
- személyszállítási engedély (atestat)
- legkevesebb két év tapasztalat személyszállításban

A kérvények önéletrajzzal, a jogosítvány, illetve az engedély, a végzettséget igazoló iratok másolatával, esetleges ajánlással a cég Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti titkárságán nyújthatók be hétfőtől péntekig 9–15 óra között.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-077-es telefonszámon.

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Magazin agro-tehnic
SURTEC
Agrár-technikai áruház

AHOL AZ ÉPÍTŐANYAG-VÁSÁRLÁS ÉLMÉNY!

A SURTEC MŰSZAKI BARKÁCSÁRUHÁZ MEGNYITOTTA A MEGYE LEGNAGYOBB, LEGMODERNEBB ÉPÍTŐANYAG-LERAKATÁT ÉS MEZŐGAZDASÁGI SZAKBOLTJÁT CSEREFALVÁN.

Áruválasztékunkban kínálunk szinte mindent, ami a házhoz az építkezésekhez szükséges az alapoktól a tetőig, a legismertebb gyártók termékeit.

Mezőgazdasági szakboltunk széles választékával áll a kistermelők és farmergazdaságok rendelkezésére.

Házhoz szállítást biztosítunk!

www.surtecagro.ro

Nyitvatartás:
hétfő-péntek: 07:00-tól 19:00 óráig
szombat: 07:00-tól 15:00 óráig
cím: Cserefalva 115 sz.
telefon: 0365/710-154
0756/082-528
e-mail: stejeris@surubtrade.ro